Załącznik Nr 1
do Zarządzenia Dyrektora Nr 14/2023
z dnia 26 września 2023r.

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Publicznej Szkoły Podstawowej nr *4*
im. *Partyzantów Ziemi Kieleckiej*
w Ostrowcu Świętokrzyskim

1. Postawa prawna regulująca doradztwo zawodowe w szkole.
2. Cel główny.
3. Zadania szkoły w zakresie doradztwa zawodowego.
4. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym.
5. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:
    - 5.1 Uczniowie oddziału przedszkolnego.
    - 5.2 Uczniowie klas I- III.
    - 5.3 Uczniowie klas IV -VI.
    - 5.4 Uczniowie klas VII-VIII.
    - 5.5 Nauczyciele.
    - 5.6 Rodzice.
6. Formy i metody realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.
7. Podmioty, z którymi współpracuje szkoła przy realizacji doradztwa zawodowego.
8. Spodziewane efekty.
9. Monitoring i ewaluacja WSDZ.
10. Informacja na temat zatwierdzenia WSDZ.

1. **Postawa prawna regulująca doradztwo zawodowe w szkole.**

   - Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59
   - Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

2. **Cel główny.**
   Celem doradztwa zawodowego jest wspieranie uczniów w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy.

3. **Zadania szkoły w zakresie doradztwa zawodowego.**
   - wspieranie uczniów w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
   - wspomaganie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych na rzecz dzieci i młodzieży;
   - rozpoznawanie zapotrzebowania uczniów na informacje dotyczące edukacji;
   - gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych;
   - udzielanie indywidualnych porad uczniom i rodzicom;
   - wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy uczniów;
   - inspirowanie uczniów do dokonywania samooceny i poznawania własnych zasobów;
   - współpraca z instytucjami wspierającymi realizację Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

4. **Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole.**

Dyrektor:

1. Odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym.
2. Współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ.
3. Zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć doradztwa zawodowego.
4. Organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy/ nauczyciel doradztwa zawodowego w szkole:

1. Systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego.
2. Prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.
3. Opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami, psychologiem, pedagogiem szkolnym, specjalnym program realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.
4. Gromadzi, aktualizuje i udostępnia uczniom informacje edukacyjne i zawodowe.

5. Realizuje działania wynikające z WSDZ.

Wychowawcy:

1. Określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów.
2. Eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego.
3. Włączają do swoich planów wychowawczo-profilaktycznych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego.
4. Realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych.
5. Wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej.
6. Współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci.
7. Współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

1. Określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów.
2. Eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego.
3. Współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć doradztwa zawodowego dla uczniów.
4. Prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe.
5. Zapoznają uczniów z pojęciem pracy.
6. Przedstawiają uczniom znaczenie pracy w życiu człowieka.
7. Poszerzają świadomość dotyczącą świata zawodów z wykorzystaniem prostych zabaw.
8. Organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze.
9. Informują rodziców o postępach w nauce, obserwacjach dzieci pod kątem określenia predyspozycji zawodowych, uzdolnień, temperamentu, zainteresowań, mocnych i słabych stron.
10. Kierują do specjalistów rodziców z dziećmi mającymi trudności w określeniu swoich predyspozycji zawodowych lub mających przeciwwskazania zdrowotne.
11. Prowadzą rozmowy zawodoznawcze z uczniami.
12. Współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

1. Określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów.
2. Włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów.
3. Współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów.

4. Włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych.
5. Współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele świetlicy szkolnej:

1. Włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu doradztwa zawodowego.
2. Organizują w sali kąciki zawodoznawcze.
3. Organizują zabawy sprzyjające poznawaniu różnych zawodów.
4. Rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnień uczniów.
5. Wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.
6. Udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z pomocy doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

1. Współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
2. Opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego.
3. Przygotowuje kąciki zawodoznawcze.

Inne osoby zatrudnione w szkole - pielęgniarka:

1. Współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
2. Udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów.
3. Organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

5. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:

5.1 Uczniowie oddziału przedszkolnego.

Treści programowe – cele szczegółowe

1. <u>Poznanie siebie</u>

Dziecko:

1.1 określa, co lubi robić;
1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
1.3 określa, co robi dobrze;
1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych

<u>2. Świat zawodów i rynek pracy</u>

Dziecko:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

5.2 Uczniowie klas I-III.

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz rozwijanie zainteresowań i pasji.

Treści programowe – cele szczegółowe

1. Poznanie siebie

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

5.3 Uczniowie klas IV-VI.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe – cele szczegółowe.

1. Poznawanie własnych zasobów.

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

1.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

5.4 Uczniowie klas VII-VIII.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji, poszerzanie własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy, rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie.

Treści programowe – cele szczegółowe.

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno- zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej;
3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno- zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

5.5 Nauczyciele.

Odbiorcami działań w zakresie programu WSDZ w szkole są także nauczyciele. Działania realizowane są w formie:

- konsultacji dla nauczycieli dotyczących realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego,
- wymiany doświadczeń,
- organizowania lekcji otwartych,
- udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego.

5.6 Rodzice.
Odbiorcami działań w zakresie programu WSDZ w szkole są również rodzice. Działania realizowane są w formie:

- spotkań doradczych,
- systematycznego przekazywania wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach,
- informowania o ofercie edukacyjnej szkół ponadpodstawowych oraz zasadach rekrutacji
- udzielania indywidualnych porad rodzicom,
- konsultacji dla rodziców,
- organizacji spotkań z przedstawicielami różnych zawodów,
- udostępniania literatury z zakresu doradztwa zawodowego

6. Formy i metody realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Działania z zakresu doradztwa zawodowego realizowane są w formach:

- zajęć grupowych w klasach VII-VIII z nauczycielem doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin w jednym roku szkolnym dla klasy,
- spotkań z przedstawicielami wybranych zawodów,
- wycieczek zawodoznawczych do zakładów pracy,
- konkursów,
- porad i konsultacji dla uczniów i rodziców w zakresie wyboru kierunku dalszego kształcenia, zawodu i planowania kariery zawodowej,
- giełd szkół ponadpodstawowych,
- obserwacji zajęć praktycznych w szkołach branżowych,
- wywiadów i spotkań z absolwentami szkoły

Metody**:**

- wykład, warsztaty
- burza mózgów
- ankiety
- autoprezentacja
- ćwiczenia grupowe
- dyskusja
- pogadanka
- zajęcia warsztatowe
- filmy edukacyjne

7. Podmioty, z którymi współpracuje szkoła przy realizacji doradztwa zawodowego.

1. **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrowcu Św.**

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego
- prowadzenie dla pracowników szkoły szkoleniowych rad pedagogicznych;

- prowadzenie spotkań z rodzicami.

2. **Lokalni pracodawcy.**
   - organizowanie wycieczek zawodoznawczych do zakładów pracy;
   - prowadzenie spotkań dla uczniów z właścicielami firm, jako przykładem ludzi, którzy odnieśli sukces zawodowy;
   - przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów na temat specyfiki pracy

3. **Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Św.**
   - organizowanie warsztatów dla uczniów z doradcą zawodowym PUP w Ostrowcu Św.;
   - pozyskiwanie ofert pracy, informacji o zawodach

4. **Szkoły ponadpodstawowe.**
   - organizowanie dni otwartych dla uczniów;
   - prezentowanie oferty edukacyjnej i zasad rekrutacji do szkół ponadpodstawowych

5. **Inne podmioty, które mogą być partnerami w realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego**.

8. Spodziewane efekty.

Uczeń:
- zna własne zasoby i dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- potrafi określić swoje mocne strony,
- jest świadomy swoich ograniczeń,
- zna swoje zainteresowania,
- potrafi wskazać swoje umiejętności i uzdolnienia,
- zna swój temperament,
- umie podejmować decyzje odnośni wyboru dalszego kierunku kształcenia,
- zna pojęcie zawodu, pracy, kwalifikacji zawodowych,
- posiada informacje o funkcjonowaniu rynku pracy,
- zna podstawowe podziały zawodów,
- wie, gdzie szukać informacji o zawodach i pomocy w wyborze zawodu i planowania kariery,
- posiada umiejętność uczenia się

9. Monitoring i ewaluacja WSDZ.

Ewaluacja Programu realizacji WSDZ w szkole prowadzona jest przez zespół wyznaczony przez dyrektora szkoły. Ewaluacja jest prowadzona według potrzeb w formie:
- rozmów z rodzicami/ opiekunami prawnymi i uczniami,
- analizy dokumentacji
- okresowej oceny stopnia realizacji celów zawartych w programie

10. Informacja na temat zatwierdzenia WSD

WSD wchodzi w życie z dniem 26 września 2023 r. na mocy Zarządzenia Dyrektora szkoły Nr 14/2023.